

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vývoj počtu klientů kurátorů pro děti a mládež v letech 2005 – 2011

V této příloze jsou shrnuty výsledky výzkumu zaměřeného na vývoj počtu dětí a mladistvých v evidenci kurátorů pro děti a mládež v České republice v letech 2005 – 2011. Tyto údaje jsou zde zařazeny pro lepší představu o vývoji přibližného počtu dětí a mladistvých s poruchami chování v posledních letech, jelikož klientelu kurátorů pro děti a mládež tvoří převážně děti a mladiství s poruchami chování.

Příloha č. 2: Vývoj počtu podaných návrhů a uložených výchovných opatření v letech 2005 – 2011

Ve druhé příloze jsou pro získání lepšího náhledu na problematiku shrnuty výsledky výzkumu vývoje počtu podaných návrhů a uložených výchovných opatření v letech 2005 – 2011.

Údaje pro oba výzkumy byly získány z ročních výkazů o výkonu sociálně-právní ochrany dětí za jednotlivé roky. Tyto výkazy jsou k dispozici na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. Potřebné údaje byly poté uspořádány do tabulek a následně pro lepší názornost do grafů.

Vzhledem k tomu, že je vývoj sledovaných jevů nerovnoměrný a nelze tedy jednoznačně určit tendenci vývoje daného jevu, byly následně získané číselné řady analyzovány. Při analýze byly vypočteny první diference, koeficienty růstu a relativní přírůstky. První diference udává, o kolik se liší aktuální hodnota oproti předešlé. Koeficient růstu vyjadřuje, kolikrát se liší aktuální hodnota oproti předešlé. Relativní přírůstek ukazuje (po vynásobení 100), o kolik procent se daná hodnota liší od předešlé. Výpočtem průměrné první diference poté zjistíme průměrnou změnu mezi po sobě jdoucími roky a průměrný koeficient růstu nám pomáhá zjistit změnu vyjádřenou v procentech. Na základě těchto hodnot můžeme tedy posoudit, zda a jak se počet klientů v evidenci kurátorů pro děti a mládež v daném období průměrně zvýšil nebo snížil a stejně tak, jak se průměrně měnil počet podaných návrhů a uložených výchovných opatření.

Příloha č. 1:

Vývoj počtu klientů kurátorů pro děti a mládež v letech 2005 – 2011

V tabulce č. 1 jsou uspořádány údaje o počtu klientů kurátorů pro děti a mládež v daném období z hlediska pohlaví a věku.

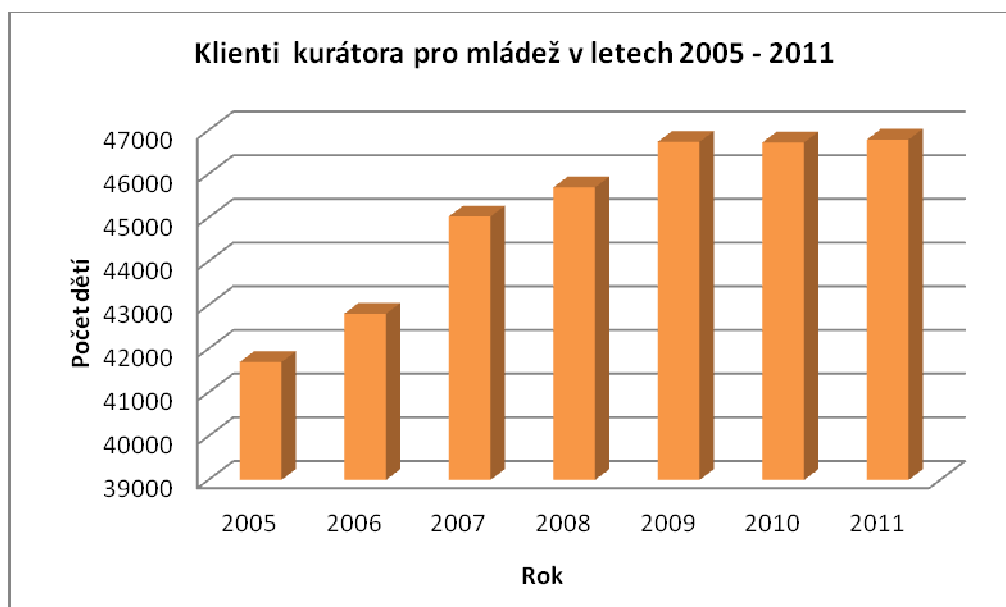
Tabulka č. 1:

Klienti kurátora pro mládež v letech 2005 - 2011

Rok	Celkem	dívký	chlapci	Děti do 15 let			Mladiství		
				dívky	chlapci	celkem	dívky	chlapci	celkem
2005	41698	10138	31560	4906	13391	18297	5232	18169	23401
2006	42805	10251	32554	4832	13158	17990	5419	19396	24815
2007	45028	10993	34035	4905	13005	17910	6088	21030	27118
2008	45696	11625	34071	5160	12948	18108	6465	21123	27588
2009	46739	12964	33775	5692	12578	18270	7272	21197	28469
2010	46724	13663	33061	5753	12623	18376	7910	20438	28348
2011	46792	13896	32896	6019	12813	18832	7877	20083	27960

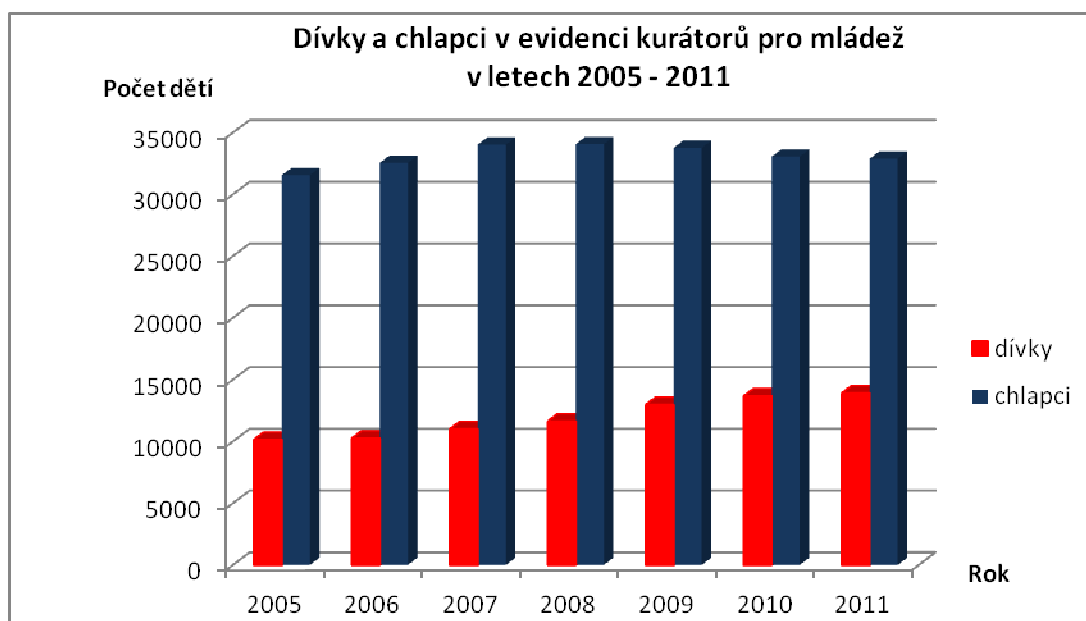
Následující tři grafy znázornují vývoj počtu klientů kurátorů pro mládež celkově, z hlediska pohlaví a jejich věku.

Graf č. 1:

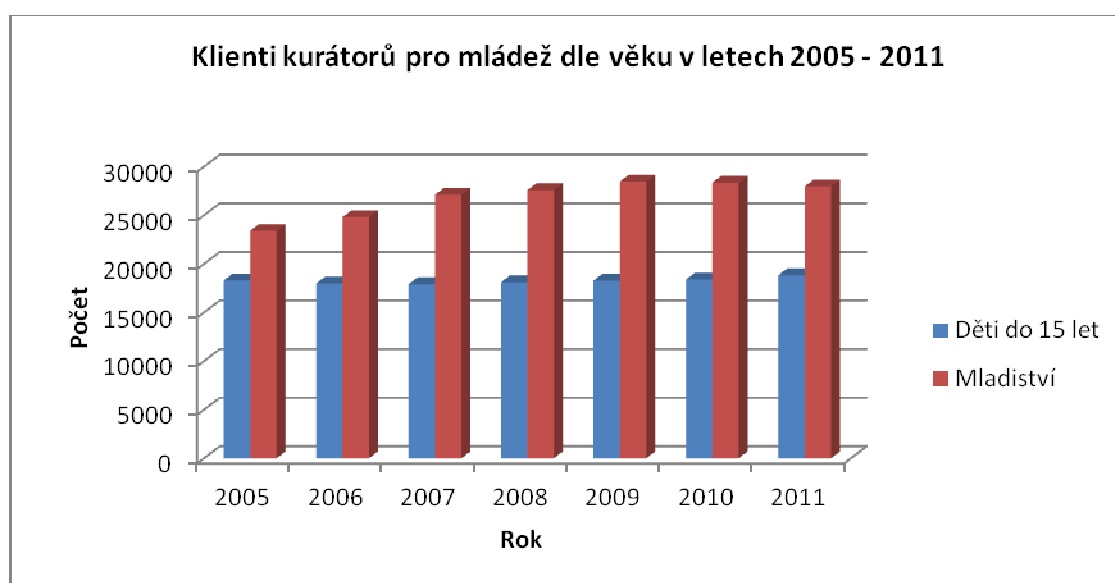
Jak je na první pohled patrné, počet dětí a mladistvých v evidenci kurátorů pro mládež v průběhu let rostl. K největšímu nárůstu došlo mezi roky 2006 a 2007. V průměru vzrostl počet klientů kurátorů pro děti a mládež ročně o 849 dětí, tedy o necelá 2 %.

Graf č. 2:

Počet chlapců v evidenci kurátorů pro mládež výrazně převyšuje počet dívek, vykazuje však vyrovnanější vývoj. Počet dívek v daném období vzrostl nejvíce mezi roky 2008 a 2009, v průměru rostl v daném období ročně o 626 dívek, v relativním vyjádření šlo o roční nárůst o více než 5 %. V počtu chlapců došlo k největšímu nárůstu mezi roky 2006 a 2007, od roku 2008 dokonce jejich počet klesá. V průměru však v daném období došlo k ročnímu nárůstu o 223 chlapců, což je průměrný roční přírůstek o 0,7 %.

Graf č. 3:

Podíváme-li se na složení klientů kurátorů pro děti a mládež z hlediska jejich věku, převyšuje počet mladistvých nad počtem vedených dětí, což lze vysvětlit stupňováním problémového chování s přibývajícím věkem. Počet dětí byl v daném období poměrně vyrovnaný, v průměru došlo k ročnímu nárůstu o 892 dětí, kdy byl průměrný roční nárůst pouze 0,5 %. Počet mladistvých se nejvíce zvýšil v mezi roky 2006 a 2007, poslední dva roky však mírně klesá. Průměrně došlo k ročnímu nárůstu mladistvých v evidenci kurátorů přibližně o 760 klientů, což je menší nárůst než u dětí, ale procentuelní průměrný roční přírůstek za dané období byl vyšší, a to přibližně 3 %.

Příloha č. 2:

Vývoj počtu podaných návrhů a uložených výchovných opatření v letech 2005 – 2011

V tabulce č. 2 jsou uspořádány údaje o počtu podaných návrhů a uložených vybraných výchovných opatření za jednotlivé roky.

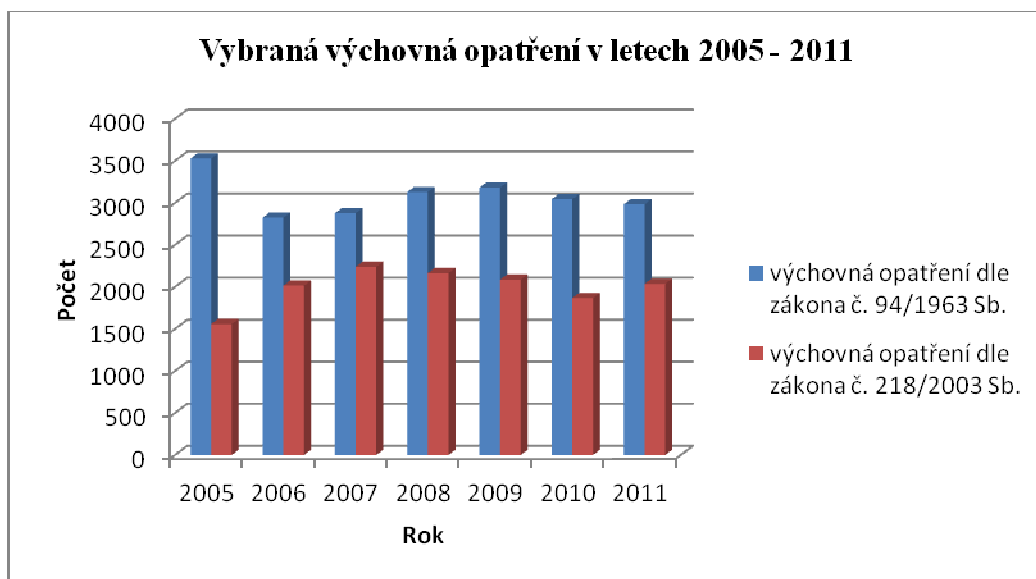
Tabulka č. 2:

Podané návrhy a uložená vybraná výchovná opatření v letech 2005 - 2011

Rok	Výchovná opatření				
	dle zákona č. 94/1963 Sb.				dle zákona 218/2003 Sb.
	celkem	dohled	návrhy na ústavní výchovu	návrhy na předběžné opatření	napomenutí s výstrahou, dohled probačního úředníka, probační program, výchovné povinnosti a výchovná omezení
2005	3528	2035	716	777	1558
2006	2824	1522	659	643	2016
2007	2877	1519	677	681	2238
2008	3128	1633	702	793	2164
2009	3182	1778	644	760	2086
2010	3044	1854	575	615	1868
2011	2984	1805	508	671	2036

Následující tři grafy znázorňují vývoj počtu podaných návrhů a uložených výchovných opatření dle zákona o rodině a dle zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

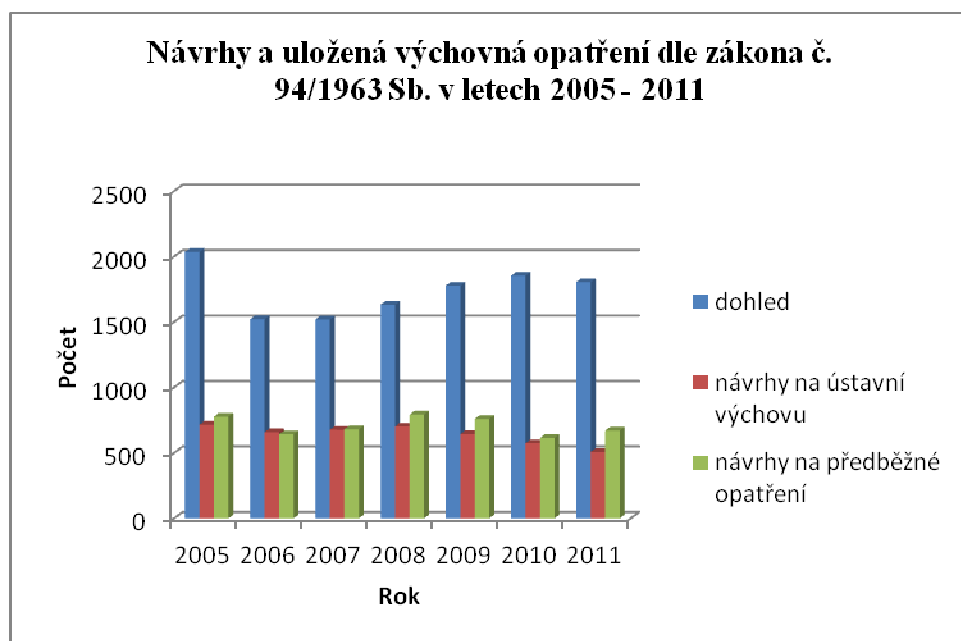
Graf č. 4:

Z tabulky č. 2 i grafu č. 4 je jasně patrné, že výchovná opatření dle zákona č. 94/1963 Sb. převažují nad výchovnými opatřeními ukládanými soudem pro mládež. Největší rozdíl lze zaznamenat v roce 2005, kdy byl počet výchovných opatření uložených dle zákona č. 94/1963 Sb. více než dvounásobný a zároveň dosáhl v uvedeném období svého maxima. V následujícím období byl jejich počet naopak zcela nejnižší a došlo samozřejmě tedy k největšímu poklesu. V průměru došlo v uvedeném období k poklesu uložených výchovných opatření dle zákona o rodině o 91 opatření ročně, což lze přičítat změnám v péči o děti s poruchami chování, kdy je větší důraz kladen na intenzivní spolupráci s rodinou a multidisciplinární přístup, který by měl nařízení výchovných opatření předejít. Ročně tedy počet výchovných opatření dle zákona o rodině poklesl v průměru o 2,75 %.

V počtu uložených výchovných opatření dle zákona č. 218/2003 Sb. lze pozorovat v průběhu celého období výkyvy. Celkově došlo k nárůstu, a to v průměru o 80 uložených opatření ročně, což lze vyjádřit jako průměrný roční nárůst o 4,6 %.

Graf č. 5:

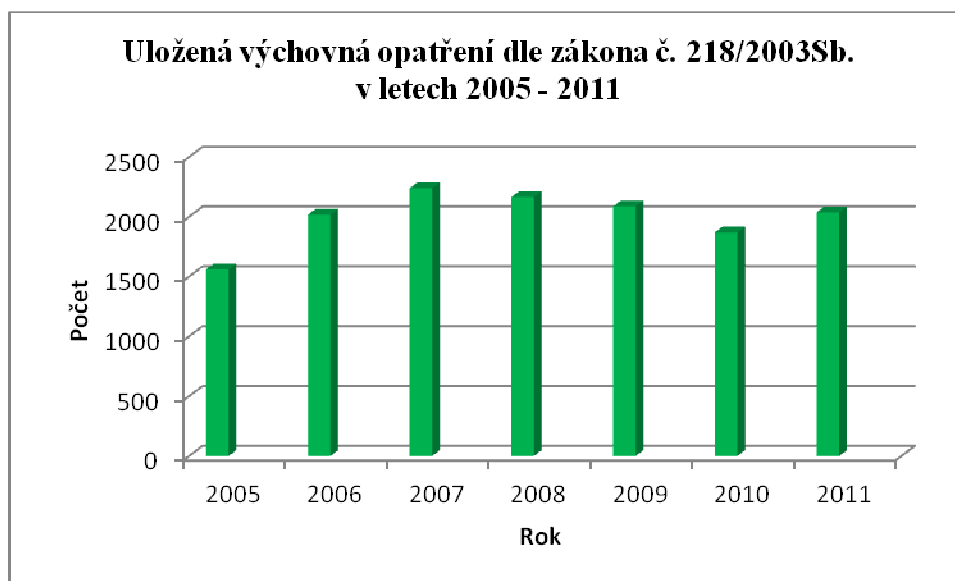

V grafu č. 5 je zaznamenán vývoj počtu uložených dohledů v daném období a podaných návrhů na nařízení ústavní výchovy a na předběžné opatření. Počet uložených dohledů několikanásobně převyšuje počet návrhů na ústavní výchovu či předběžné opatření, což je naprosto v pořádku, jelikož ústavní výchova, která znamená vytržení dítěte z jeho přirozeného prostředí, je krajním opatřením, ke kterému se přistupuje v případech, kde již přecházející výchovná opatření (většinou dohled) selhala nebo pokud jsou poruchy chování dítěte či narušení rodinného prostředí skutečně závažné a nelze je řešit jinou cestou. Návrh na předběžné opatření se podává v případech, kdy je nutno situaci řešit urychleně, kdy je zdraví nebo i život dítěte vážně ohrožen. Umístění dítěte do ústavního zařízení na základě

předběžného opatření je pouze dočasné řešení situace a nutně neznamená nařízení ústavní výchovy, jelikož v mezidobí se může situace změnit.

Jak je patrné z grafu, došlo ve sledovaném období k poklesu u všech uvedených opatření. V případě dohledu bylo v průměru uloženo každý rok o 38 dohledů méně, každý rok tedy poklesl počet uložených dohledů o necelá 2 %. V průměru bylo také každý rok podáno o 35 návrhů na ústavní výchovu méně, došlo k poklesu návrhů v průměru o 5,6 %. Počet návrhů na předběžné opatření se snížil každý rok v průměru o 18, což je průměrný roční pokles o 2,4 %.

Graf č. 6:

Počet výchovných opatření uložených soudem pro mládež dle zákona č. 218/2003 Sb. naopak v daném období, přestože lze v počtu uložených opatření zaznamenat výkyvy, celkově vzrostl, což lze vysvětlit především nárůstem trestné činnosti dětí. Nejvíce těchto opatření bylo uloženo v roce 2007, naopak nejméně v roce 2005. V průměru bylo každý rok soudem pro mládež uloženo o 80 výchovných opatření více, než v roce předchozím. Průměrně došlo každý rok k nárůstu o 4,6 %.